

Mūzika

Metodiskie ieteikumi izglītojamajiem ar vidēji smagiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem

ISEC redakcija

Satura rādītājs

Ievads.....	2
Mācību priekšmeta mērķi un uzdevumi	3
Mācību saturs.....	4
Pirmā pakāpe	4
Otrā pakāpe.....	5
Trešā pakāpe	6
Ceturta pakāpe	7

Ievads

Mācību priekšmeta “Mūzika” metodiskie ieteikumi (turpmāk – metodiskie ieteikumi) ir veidoti atbilstoši pamatizglītības mācību priekšmeta “Mūzika” standartā izvirzītajiem galvenajiem mērķiem un uzdevumiem, ievērojot speciālās pamatizglītības programmā izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Metodiskie ieteikumi orientēti uz izglītojamo domāšanas, valodas, kustību un sociālās uzvedības izpausmju korekciju un kompensāciju, ņemot vērā katra izglītojamā individuālās personības attīstības īpatnības. Tiem ir ieteikuma raksturs.

Mācību priekšmets “Mūzika” izglītojamajiem ar vidēji smagiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem stimulē izziņas darbības, uzlabo koordināciju, nodrošina emocionālo un funkcionālo labsajūtu.

Mācību saturs strukturēts pakāpēs, tāpēc tā apgūšanā respektētas izglītojamo iespējas un veselības stāvoklis.

Mācību sasniegumu aprakstošā vērtēšanā galvenā uzmanība jāpievērš izglītojamā attīstības dinamikai, attieksmei pret mācīšanos, apgūtajām vispārējām un muzikālajām prasmēm.

Ar izglītojamā sekmēm regulāri iepazīstina vecākus (kopējās pārrunās, vērojumos, darbības demonstrēšanā, domu apmaiņā).

Mācību priekšmeta mērķi un uzdevumi

Mācību priekšmeta mērķi

Sekmēt izglītojamo vispārējās un emocionālās veselības saglabāšanu un nostiprināšanu.

Veicināt izglītojamo justies nepiespiesti, droši un rast prieku saskarē ar mūziku un mūzikas instrumentiem.

Raisīt prasmi klausīties, attīstīt domāšanu, uzlabot kustību koordināciju.

Stimulēt komunikācijas prasmes un pašvērtējumu.

Attīstīt muzikālo gaumi.

Mācību priekšmeta uzdevumi

Nodarboties ar mūzikas aktivitātēm – rotaļām, dziesmām.

Izjust prieku par savu darbu stundā.

Sekmēt muzikālās dzirdes, ritma, tempa izjūtas veidošanos.

Attīstīt prasmi radoši veidot muzikālus kustību tēlus.

Mācību saturs

Pirmā pakāpe

Uzmanība un dzirdes atmiņa

Vingrinās noteikt darba sākumu un beigas. Reaģē uz noteiktu signālu – mūzikas skaņu, zvaniņu, tamburīnu. Vingrinās atšķirt trokšņus apkārtņē. Vingrinās skaņu secības ievērošanā. Nosaka saklausīto skaņu un attēlu sakarības. Nosaka attēlu un dziesmu vai skaņdarbu sakarības.

Mūzikas ritms, temps

Reaģē uz mūzikas sākumu un beigām. Vingrinās trokšņa skaļumu veidošanā. Seko skaņas avotam. Veido reakcijas uz ritmiskiem pieskārieniem. Vingrina artikulācijas aparātu: lūpas, vaigus, mēli, balsis. Atdarina dabas skaņas un valodas skaņas pēc ritma parauga. Klausās dziesmas, tautasdziesmas. Klausās neliela apjoma skaņdarbus. Attēlo ritma fragmentus pēc parauga. Veic spēles elementu vingrinājumus ar mūzikas instrumentiem, eksperimentē.

Emocijas

Veido izpratni par nodarbības sākumu un beigām. Atveido atšķirīgas sejas mīmikas pēc piktogrammām: smaids, smiekli, bēdas, dusmas, izbrīns. Izpilda kustības atbilstoši mūzikas un ritma raksturam pēc parauga. Piedalās atslābinošos un relaksējošos vingrinājumos.

Dziesmas un rotaļas

Uzsāk piebalsošanu pieaugušā dziedājumam un dziesmas ierakstam. Vingrinās veidot brīvu un dabīgu balsis plūdumu. Mācās dziesmas ar valodas skaņu fragmentiem, kas atkārtojas. Skandē dziesmu tekstus un skaitāmpantus. Dzied pēc piktogrammām un attēliem. Mācās gadskārtu svētku dziesmas ar vienkāršu sižetu. Iesaistās neliela diapazona rotaļspēlēs. Piedalās rotaļās ar ķermeņa daļu atpazīšanu, nosaukšanu. Attīsta reakciju uz savu vārdu. Piedalās rotaļās, nosakot dabas skaņas un dzīvnieku balsis. Piedalās relaksācijas spēlēs.

Otrā pakāpe

Uzmanība un dzirdes atmiņa

Atpazīst iepriekš dziedātās dziesmas un klausītos skaņdarbus. Vingrinās augstāku un zemāku skaņu uztveršanā, to attēlošanā. Vingrinās diferencēt klusas un skaļas skaņas. Vingrina reakciju uz skaņām un mūzikas signāliem. Vingrinās izteikti atšķirīgu skaņu diferencēšanā (redzot skaņas avotu, neredzot skaņas avotu, aptaustot skaņas avotu). Atpazīst klasesbiedru balsis.

Mūzikas ritms un temps

Ieklausās dziesmu, tautasdziesmu ritma zīmējumos. Izdzied patskaņus, attēlo ar kustībām. Mācās ritmizēt zilbes. Atdarina dažādus ritma zīmējumus. Klausās mūziku, ko papildina pedagoga stāstījums, dramatisācijas elementi un attēli. Ieklausās dziesmu un skaņdarbu ritmā. Ritmizē dziesmu un skaņdarbu fragmentus ar pedagoga atbalstu, patstāvīgi. Attēlo dziesmu un skaņdarbu ritmu.

Emocijas

Izpilda kustības atbilstoši mūzikas un ritma raksturam. Atveido muzikālo noskaņu, izmantojot sejas mīmiku un ķermeņa kustības.

Dziesmas un rotaļas

Vingrinās balss diapazona paplašināšanā. Dzied dziesmas ar uztverei atbilstošu saturu. Imitē pasaku tēlus. Iesaistās rotaļās ar mūzikas un ritma akcentiem. Mācās dziesmu saturu attēlot ar drāmas elementiem.

Ritma un mūzikas instrumenti

Veido vienkāršu mūzikas instrumentu – bungu, tamburīna, zvaniņu, kociņu – brīvu pavadījumu dziesmām, tautasdziesmām. Izpilda vienkāršus ritmiskus vingrinājumus uz bungām ar vienu un diviem kociņiem. Izspēlē vienkāršu dzejoļu un tautasdziesmu ritmu. Vingrinās augšējās un apakšējās skaņas atrašanai uz instrumenta. Izspēlē metalofona, zvaniņu, kokles un citu mūzikas instrumentu skaņu pakāpes uz augšu un uz leju.

Trešā pakāpe

Uzmanība, dzirdes atmiņa

Nosaka ātru un lēnu mūzikas tempu. Atpazīst iepriekš dziedātās dziesmas. Vingrinās kustību un mūzikas pavadījuma sinhronizācijā: sāk un beidz kustības vienlaicīgi ar mūzikas pavadījumu. Atpazīst kontrastējošu mūziku. Vingrinās skaņas avota virziena un skaņas avota noteikšanā. Atpazīst melodiju pēc sākuma skaņām. Vingrinās dziesmas un atbilstoša attēla sakarību veidošanā.

Mūzikas ritms un temps

Atdarina ar plaukstu sitieniem vai kāju piesitieniem ritma zīmējumu pēc pedagoga demonstrējuma, parauga. Ritmizē dziesmas un tautasdziesmas. Trenē ritma vibrācijas sajūtas (ritma zīmējumu veido uz muguras, rokas; ritma vibrācijas uztver ar plaukstām). Atdarina ar plaukstu sitieniem vai kāju piesitieniem pedagoga izpildītu ritmu. Klausās dažāda rakstura melodijas instrumentālā vai balss izpildījumā. Klausās dziesmu un skaņdarbu ar noteiktu uzdevumu. Raksturo skaņdarbu ar piktogrammām, attēliem. Attēlo dziesmas un skaņdarba ritmu paralēli skanējumam.

Emocijas

Klausās skaņdarbu un dziesmu, pauž savu attieksmi. Atveido kustības atbilstoši mūzikas un ritma raksturam. Nosaka mūzikas raksturu, atdarina ar sejas mīmiku un ķermeņa kustībām. Veic mūzikas terapijas vingrinājumus: aktivēšana, relaksācija, atšķirīgu emociju stāvokļu stimulēšana.

Dziesmas un rotaļas

Vingrinās gammas dziedāšanā (vienas oktāvas robežās). Dzied skaņu intervālu pēc pedagoga demonstrējuma. Mācās dziesmas par sadzīves notikumiem, gadskārtu svētkiem. Vingrinās solo dziedāšanā vai ansablī. Iesaistās pavadošā dziedāšanā. Piedalās kustību, muzikālās rotaļās, muzikālās pasākās.

Mūzikas un ritma instrumenti

Izpilda vienkāršus ritmiskus vingrinājumus ar dažādiem instrumentiem. Izspēlē vienkāršu dziesmu, dzejoļu un tautasdziesmu ritmu. Atdarina pazīstamas dziesmas ritmu. Vingrinās laikus sākt un pabeigt instrumentu spēli. Atpazīst instrumentu skanējumu (pēc dzirdes). Spēlē vienkāršu, pazīstamu melodiju uz instrumentiem. Spēlē un improvizē. Piedalās instrumentu spēlē pāri vai ansablī.

Ceturrtā pakāpe

Pilnveido dzirdes atmiņu, mūzikas ritma un tempa uztveri, prasmi rotaļāties ar dziedāšanu un labprāt iesaistās instrumentālās izpausmēs.